

LATOPISY
AKADEMII SUPRASKIEJ
6

CERKIEW W DRODZE

Pod redakcją
Marzanny Kuczyńskiej

Białystok 2015

Rada Naukowa

Arcybiskup Białostocki i Gdański Jakub (Białystok),
Arcybiskup Wrocławski i Szczeciński Jeremiasz (Wrocław),
Antoni Mironowicz (Białystok), Aleksander Naumow (Wenecja)

Kolegium Redakcyjne

ks. Jarosław Józwik (redaktor naczelny),
Magdalena Źdanuk (sekretarz), ks. Henryk Paprocki, Marzanna Kuczyńska,
m. Mikołaja, Jarosław Charkiewicz, Urszula Pawluczuk

Recenzent

dr hab. Jan Stradomski

Adres Redakcji

Fundacja „Oikonomos”
ul. Św. Mikołaja 5, 15-420 Białystok, e-mail: fundacja@oikonomos.pl

Redakcja techniczna, skład i projekt okładki

Jarosław Charkiewicz

ISSN 2082-9299

Wydawca

Fundacja „Oikonomos”

Druk i oprawa

Orthdruk Sp. z o.o., Białystok

SPIS TREŚCI

Abp Jakub (Kostiuczuk)	
<i>Słowo wstępne</i>	7
Alicja Z. Nowak	
<i>Na drodze reformy. O kandydatach do stanu duchownego w metropolii kijowskiej (XVI-XVII w.)</i>	9
Петра Станковска	
<i>Взаимоотношения восточнославянской редакции Евангелия и старочешского перевода Библии</i>	19
Slavia Barlieva, Aleksander Naumow	
<i>Relikwie św. św. Cyryla i Metodego jako świadectwo dynamiki życia religijnego</i>	31
Antoni Mironowicz	
<i>Św. Włodzimierz i jego rola w chrystianizacji ziem ruskich</i>	45
Agnieszka Groniek	
<i>Ikonoostas w cerkwi wojskowej w Kozienicach. Zabytek na tle dziejowym</i>	53
Лариса Густова-Рунцо	
<i>Трансмиссия беларусской певческой практики православной традиции в Московское царство (середина XVII века)</i>	69
Елена Шатъко	
<i>Церкви Беларуси: летопись колоколов 1950-1980-х годов</i>	79
Denis Rusnak	
<i>Losy prawosławnych monasterów Wilna podczas bieżęństwa i po wojnie</i>	99
Andrzej Borkowski	
<i>Sytuacja patriarchatu ekumenicznego w obliczu przemian politycznych na Balkanach i Azji Mniejszej na początku XX wieku</i>	109
Zdravko Stamatoski	
<i>Macedońscy wierni w diasporze a polityka cerkiewno-narodowa w Republice Macedonii</i>	115
Marcin Mironowicz	
<i>Nowe źródło do żywota świętego archimandryty Serafina Szachmucia (1901-1946)</i>	127

Zoja Jaroszewicz-Pieresławcew	
<i>Adaptacja prawosławnej ludność przesiedlonej w ramach Akcji</i>	
<i>„Wisła” w Olsztynie i okolicznych miejscowościach</i>	133
Karol Klauza	
<i>The iconic anthropology of the “Eighth Day”</i>	147
Działalność Akademii Supraskiej	166

DZIAŁALNOŚĆ AKADEMII SUPRASKIEJ

SIERPIEŃ 2014 – LIPIEC 2015

I.

Projekty i wydarzenia zrealizowane przez Akademię Supraską

* 1–10 sierpnia 2014

Młodzieżowy obóz roboczy w Monasterze Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Supraślu

Akademia Supraska, jak co roku, przed świętem Ikony Matki Bożej Supraskiej, zorganizowała obóz roboczy, który miał na celu pomoc przy organizacji obchodów. Zakres prac był różnorodny, chłopcy pomagali przy remontach budynków monasterskich, sprzętaniu i pracach porządkowych. Dziewczęta przygotowywały pokoje dla gości, pomagały w kuchni. W święta młodzież dbała o porządek w cerkwi i na terenie monasteru. Wolny czas spędzała na wycieczkach po Supraślu; zorganizowano spływ kajakowy. Podczas obozu istniała możliwość codziennego uczestnictwa w monasterskich nabożeństwach. Ostatnim punktem programu było integracyjne spotkanie uczestników z supraską młodzieżą.

* 14 sierpnia – 20 października 2014

***Siano* – wystawa fotografii Wiktora Wołkowa**

Od 14 sierpnia w sali wystawowej Akademii Supraskiej można było obejrzeć wystawę fotografii autorstwa Wiktora Wołkowa pt. *Siano*. Ekspozowane zdjęcia pochodziły ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku.

Wiktor Wołkow (1942–2012) to znany podlaski fotografik, członek Związku Polskich Artystów Fotografików, silnie związany z Supraślem. Jest autorem kilkunastu albumów i około stu wystaw, cenionym zarówno w kraju, jak i za granicą. Głównym tematem prac Wołkowa był krajobraz regionalny, miejscowa przyroda. Bez reszty oddany Podlasiu, stworzył jego fotograficzną wizytówkę. W uznaniu dokonań został odznaczony Srebrnym Medalem *Zasłużony Kulturze Gloria Artis*, a pośmiertnie także Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Wystawie towarzyszyły nagrania dźwiękowe autorstwa Jana Smyka.

* 18–20 września 2014

Międzynarodowa Konferencja Akademii Supraskiej *Synody Cerkwi prawosławnej w I Rzeczypospolitej*

W dniach 18–20 września 2014 roku odbyła się kolejna, piąta już, Międzynarodowa Konferencja Akademii Supraskiej. W związku z przypadającą na ten rok pięćsetną rocznicą prawosławnego synodu w Wilnie i zbliżającym się sześćsetleciem synodu nowogródzkiego, tematem przewodnim spotkania były *Synody Cerkwi prawosławnej w I Rzeczypospolitej*.

Otwarcie konferencji i pierwsze wystąpienia miały miejsce w Centrum Kultury Prawosławnej w Białymstoku, gdzie zebranych przywitał Jego Ekscelencja arcybiskup białostocki i gdański Jakub. Kolejne dwa dni uczestnicy konferencji spędzili w murach Akademii Supraskiej. Prelegenci z Polski, Czech, Włoch, Rosji, Łotwy oraz Białorusi wygłosili łącznie dwadzieścia jeden referatów poświęconych analizowanemu zagadnieniu. Dały one punkt wyjścia do dyskusji o historii samego prawosławia, a w szerszym kontekście także całej Europy w XV i XVI wieku. W związku z przypadającą setną rocznicą wybuchu I wojny światowej, sobotnia sesja była poświęcona Cerkwi prawosławnej w latach 1914-1918.

Wystąpienia konferencyjne ukazały się drukiem w kolejnej, piątej edycji „Latopisów Akademii Supraskiej”, które w bieżącym roku zostały wpisane na Ministerialną listę czasopism punktowanych B (otrzymały 5 pkt.). Konferencję organizowała Akademia Supraska i Fundacja OIKONOMOS, przy współpracy z Uniwersytetem w Białymstoku. Spotkanie dofinansowało miasto Białystok i Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku.

* 21–23 września 2014

Pomoc przy organizacji Białostockich Dni Muzyki Cerkiewnej

Akademia Supraska zapewniła pomoc logistyczną organizatorom imprezy, cieszącej się dużą renomą w środowisku muzycznym.

* 16–18 października 2014

Międzynarodowa Konferencja Akademii Supraskiej: *Architektura – Ikona – Śpiew*

Tematem konferencji był liturgiczny aspekt architektury cerkiewnej, ikony oraz śpiewu cerkiewnego. Elementy te są ze sobą nierozzerwalnie związane – tworzą jedność. Świątynia prawosławna musi współgrać z ikoną, śpiewem, a nawet z dzwonami, których dźwięk słyszeć w określonych momentach. Dlatego konferencja została połączona z festiwalem, wystawą, wykładami oraz panelem dyskusyjnym, mającym wyjaśnić zależności zachodzące między poszczególnymi elementami liturgii bizantyjskiej oraz pokazać ich odbicie w architekturze, ikonie i śpiewie cerkiewnym. Przedstawienie tych trzech elementów z perspektywy różnych kręgów kulturowych (głównie Gruzji, Bałkanów, Rosji i Polski) pozwoliło zwrócić uwagę na cechy wspólne oraz na mnogość stylów i form, które wzbogacają tradycję liturgiczną prawosławia.

Konferencja została podzielona na trzy sesje tematyczne: architektura, ikona, śpiew. Każdej sesji poświęcono jeden dzień. Dodatkowym punktem programu były wydarzenia towarzyszące. Dzień drugi zwieńczyło zwiedzanie Muzeum Ikon w Supraślu. Na zakończenie w Auli Akademii Supraskiej odbył się koncert chórów: Męskiego Chóru Kameralnego im. Bogdana Onisimowicza oraz Gruzińskiego Zespołu Wokalnego *Sakhioba*.

Organizatorami konferencji były: Fundacja OIKONOMOS, Akademia Supraska oraz Katedra Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku.

* 16 października – 30 listopada 2014

Wystawa: *Świątynie. Teologia praktyczna architektury*

Pierwszego dnia Międzynarodowej Konferencji Akademii Supraskiej: *Architektura – Ikona – Śpiew* odbył się wernisaż wystawy projektów cerkwi autorstwa prof. Jerzego Uścińowicza: *Świątynie. Teologia praktyczna architektury*. W wernisażu, oprócz prelegentów i słuchaczy, uczestniczyło duże grono osób zainteresowanych projektami oraz realizacjami cerkwi, które zostały wykonane przez autora wystawy.

* 24 października 2014

Szkolenie wolontariuszy SKCE

Szkolenie przeprowadzono dla wolontariuszy VI Liceum Ogólnokształcącego Białymstoku. Powiązane było z wykładami na temat tradycji prawosławnej oraz kultury chrześcijańskiego Wschodu.

* 14 grudnia 2014

Premierowy pokaz filmu *Dzwonnik*

W ramach działalności Akademii Supraskiej odbył się pokaz filmów o tematyce chrześcijańskiej. Jako pierwszy wyświetlono film *Dzwonnik* w reżyserii Romana Wasiluka.

* 01–07 lutego 2015

Zimowisko w Akademii Supraskiej

W zimowisku wzięło udział 24 dzieci z całego kraju w wieku 9-13 lat. Grupą opiekowały się panie Magdalena Kołodko oraz Dorota Maksymiuk, na stałe pracujące w świątlicy Prawosławnego Ośrodka Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” w Białymstoku. Bogaty program wypełniły wspólne gry i zabawy, zwiedzanie Supraśla i okolic. Dzieci brały udział w zajęciach organizowanych przez Centrum Kultury w Supraślu. Codzienne modlitwy oraz nabożeństwa pozwoliły na przybliżenie wszystkim prawosławia.

* 15 lutego 2015

Koncert zespołu *Warszawa Wschodnia*

Koncert rozpoczął się o godzinie 18.00. W programie były tradycyjne kolędy polskie i ukraińskie. Wiele z nich przekazały zespołowi śpiewaczki starszego pokolenia ze wsi Stari Koni na ukraińskim Polesiu. Niektóre zostały odtworzone na podstawie archiwalnych nagrań nieżyjących już polskich śpiewaków ludowych – Anny Malec z Lubelszczyzny, Jana i Henryki Roszaków z Kujaw. Ich treść dotyczyła cudu Narodzenia Pańskiego, były fragmenty Herodów oraz archaiczne kolędy „życzące”, śpiewane w czasie kołędowania, mające zapewnić adresatom szczęście i dobrobyt w Nowym Roku.

Zespół *Warszawa Wschodnia* od kilkunastu już lat zbiera, rekonstruuje i wykonuje wokalną muzykę tradycyjną z Polski, Ukrainy i Rosji. Głównym celem jest zachowanie dawnego, ginącego już sposobu śpiewania oraz dokumentacja najcenniejszych zjawisk wschodniosłowiańskiej kultury muzycznej. Za największą wartość członkowie grupy uważają kontakt z wiejskimi mistrzami, których odwiedzają od lat. Uczą się od nich zarówno pieśni, jak i oryginalnego wykonania utworów. Zespół istnieje od 1999 roku. Wcześniej działał pod nazwą *Muzyka z Drogi*.

Skład zespołu: Joanna Górską, Ewa Grochowska, Anna Jakowska, Jagna Knittel, Justyna Piernik (kierownik muzyczny), Taras Shumeyko, Cezary Szymański, Monika Walenko-Ilitsang

* 17 lutego 2015

Supraśl: Konferencja o męczeństwie i świętości

17 lutego to szczególna data dla monasteru w Supraślu. Właśnie tego dnia obchodzona jest pamięć męczeńskiej śmierci św. Antoniego Supraskiego. W tym roku okrążyła, 500 rocznica śmierci świętego, stała się impulsem do zorganizowania konferencji naukowej *Święci Cerkwi prawosławnej w Rzeczypospolitej. 500-lecie śmierci św. Antoniego Supraskiego*. W organizacji spotkania uczestniczyła Akademia Supraska, Katedra Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku oraz Bractwo św. św. Cyryla i Metodego.

Konferencję rozpoczęto uroczystą liturgią, której przewodniczył Jego Ekscelencja arcybiskup białostocki i gdański Jakub i Jego Ekscelencja biskup supraski Grzegorz w asyście dwunastu kapłanów i diakonów. Żywot i znaczenie świętego przybliżył w homilii archimandryta Andrzej (Borkowski). Abp Jakub powitał uczestników sympozjum i omówił czyny świętego Antoniego. Szczególną uwagę zwrócił na jego zasługi w życiu duchowym Cerkwi. Wśród prelegentów byli: dr Jarosław Charkiewicz, ks. dr Marek Ławreszuk, prof. Marzanna Kuczyńska, o. archimandryta prof. Warsonofiusz (Doroszkiewicz), o. archimandryta dr Andrzej (Borkowski).

Prof. Antoni Mironowicz wraz z Marcinem Mironowiczem zaprezentował książkę o Antonim Supraskim, przedstawiając nowe, niedawno odkryte fakty o działalności supraskiego mnicha z XVI wieku.

Konferencję podsumował bp Grzegorz, koncentrując się na interpretacji pojęcia „świętość”, które w żadnym razie nie jest proste. Święci Ojcowie Cerkwi mówili o świętości jako o tajemnicy dokonującej się w sercu człowieka. Potwierdzeniem tego jest zdumiewające zdarzenie z Ewangelii – pierwszym świętym – pierwszym, który, jak powiedział władca – „otrzymał paszport” do przestrzeni niebiańskiej był łotr, człowiek z marginesu społecznego. Konferencja zakończyła się debatą na temat wygłoszonych referatów, a także o międzynarodowej współpracy prawosławnego środowiska naukowego.

* 24 maja 2015

Ujrzyć dotykem

Pod hasłem *Ujrzyć dotykem* zorganizowano wystawę prac dyplomowych absolwentów Liceum Plastycznego w Supraślu, tworzonych dla osób niewidomych i niedowidzących jako tzw. ikonostas sensoryczny. Znalazła się tu również grafika przedstawiająca dwanaście wielkich święt chrześcijańskich. Uczniowie przygotowują ponadto film, który w przyszłości zostanie pokazany w Akademii Supraskiej.

Forum Myśli Teologicznej

W ciągu roku akademickiego 2014-2015 pracownicy naukowcy Katedry Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku: o. dr Marek Ławreszuk i o. dr hab. Warsonofiusz (Doroszkiewicz) ogłosili cykl 8 wykładów o problematyce teologicznej:

- 24 października 2014: *Sakramenty w prawosławiu. Odmienne rozumienie sakramentów w Cerkwi prawosławnej i Kościele rzymskokatolickim* – ks. dr Marek Ławreszuk
- 28 listopada 2014: *Cerkiew ery konstantyńskiej* – o. dr hab. Warsonofiusz (Doroszkiewicz)
- 12 grudnia 2014: *Wejście do wspólnoty wiary – narodziny z wody i Ducha* – ks. dr Marek Ławreszuk
- 27 lutego 2015: *Uczestnictwo w Chrystusie – spowiedź i Eucharystia* – ks. dr Marek Ławreszuk
- 27 marca 2015: *Cerkiew pod rządami Karola Wielkiego* – o. dr hab. Warsonofiusz (Doroszkiewicz)
- 24 kwietnia 2015: *Sakramenty pojednania i uzdrowienia* – ks. dr Marek Ławreszuk
- 29 maja 2015: *Geneza i rozwój monastycyzmu* – o. dr hab. Warsonofiusz (Doroszkiewicz)
- 12 czerwca 2015: *Sakrament małżeństwa – uczestnictwo w Bożym Królestwie* – ks. dr Marek Ławreszuk

Uniwersytet Otwarty w Akademii Supraskiej

Z błogosławieństwa Jego Ekscelencja Jakuba, arcybiskupa białostockiego i gdańskiego, Akademia Supraska zorganizowała serię wykładów w ramach Uniwersytetu Otwartego. Ideą Uniwersytetu jest propagowanie szerokiej wiedzy w dziedzinie teologii, literatury, historii, sztuki, nauk ścisłych i medycyny. Prelegenci to wykładowcy wyższych uczelni naszego regionu oraz działacze kultury. Różnorodność wykładów pozwala na zapoznanie się z szeroką gamą problemów z zakresu nauk humanistycznych, medycznych i ścisłych. W ramach Uniwersytetu Otwartego odbywały się również koncerty chórów i projekcje filmów w auli multimedialnej. Zaplanowano spotkania z podróżnikami (prawosławie w Chinach, Francji, Szwajcarii, Gruzji, Serbii, Rumunii, itd.) wzbogacone pokazem zdjęć.

Spotkania odbywają się w każdą drugą środę miesiąca w Auli Akademii Supraskiej, bezpośrednio po zakończonym akatyście przed Ikoną Matki Bożej Supraskiej.

Pierwsze spotkanie miało miejsce w środę 12 listopada 2014 roku. Później można było posłuchać następujących wykładów:

- 12 listopada 2014: *Tragiczne losy o. Michała Bożerianowa* – prof. dr hab. Antoni Mironowicz.
- 17 grudnia 2014: *Polonia amerykańska. Prawosławni w Ameryce* – prof. dr hab. Halina Parafianowicz
- 14 stycznia 2015: *Zaburzenia neurologiczne* – dr hab. med. Jan Kochanowicz

II.

Projekty innych organizacji odbywające się na terenie Akademii Supraskiej

02–14 sierpnia 2014

Obóz dziecięcy *Matrioszki*

Na zaproszenie Stowarzyszenia Bractwa Prawosławnego św. św. Cyryla i Metodego, do Supraśla przyjechała grupa dzieci i opiekunów ze Stowarzyszenia Prawosławnego

Matrioszki w Zurichu. Goście spędzili wakacje na Podlasiu, poznawali prawosławie w Polsce, wzięli udział w parafialnych świętach.

* 14 sierpnia 2014

Koncert *Łączy nas śpiew – wspomnienia dawnych lat*

Koncert zorganizowany został w ramach festiwalu *Gloria*. W trakcie koncertu można było wysłuchać pieśni polskich i ukraińskich w wykonaniu solistów scen Polski i Ukrainy. Pomysłodawcą koncertu był wybitny polski śpiewak operowy, Aleksander Teliga z małżonką.

* 24 października 2014

<Cerkiew.pl>:

Cerkwie Puszczy Knyszyńskiej oraz *Kuchnia.cerkiew.pl* to dwa projekty zrealizowane przez redakcję serwisu <Cerkiew.pl>. Ich oficjalne podsumowanie miało miejsce 24 października 2014 roku w Akademii Supraskiej.

Pierwszy projekt został wykonany przez Sławomira Szeremetę, specjalistę od panoram 3D. Objął on 80 cerkwi z regionu Puszczy Knyszyńskiej. Można je obejrzeć pod adresem <puszczaknyszynska.cerkiew.pl>. Każda z cerkwi jest pokazana w trzech wymiarach, od wewnątrz, jak i z zewnątrz z lotu ptaka. Obecnie przygotowujemy jest kolejny projekt, który pozwoli na wykonanie filmów w technologii 3D. W jego ramach zostaną zaprezentowane podlaskie cerkwie oraz turystyczne walory Podlasia. Filmy trzeba oglądać obracając się wokół własnej osi, co umożliwi rejestrowanie wszystkiego w czasie rzeczywistym.

Projekt *Kuchnia.Cerkiew.pl* przygotowuje redakcyjna ekipa video. Nakręciła już ponad 50 filmów o tradycyjnych podlaskich potrawach, przygotowywanych w prawosławnych rodzinach, a także o miejscowych tradycjach i zwyczajach. W pokazach uczestniczą też osoby prezentujące na wizji własne przepisy. Projekt będzie kontynuowany, obecnie realizowany jest jego kolejny sezon. Przepisy można znaleźć na specjalnej stronie internetowej <kuchnia.cerkiew.pl>, jak również na kanale Youtube o tej samej nazwie. Można również odwiedzić oficjalny fanpage projektu na Facebooku.

* 22 listopada 2014

20-lecie Wydawnictwa Bratczyk

Dokładnie po 20 latach od zainaugurowania działalności Bratczyka 22 listopada 2014 roku w Supraślu odbyły się jubileuszowe obchody święta Wydawnictwa. Uroczystości rozpoczęła liturgia i dziękczynny moleben w Monasterze Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. Następnie miała miejsce prezentacja najnowszej publikacji – 1 tomu *Synaksarionu*, książki obejmującej żywoty świętych od czasów Chrystusa po dzień dzisiejszy. Autorem opracowania jest atoski mnich Makary z monasteru Simonopetra. Prezentacji dzieła dokonali: o. archimandryta dr hab. Warsonofiusz (Doroszkiewicz), Krzysztof Tur, tłumacz, Jerzy Andrejuk, prezes drukarni Orthdruk, oraz Marek Jakimiuk. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja dorobku Wydawnictwa; po części oficjalnej odbyły się zajęcia w Muzeum Sztuki Drukarskiej.

W jubileuszowych uroczystościach udział wzięli biskupi: Jakub, arcybiskup białostocki i gdański, Grzegorz, biskup supraski, ihumenia Anastazja, przełożona Żeńskiego

Monasteru Narodzenia Bogurodzicy w Zwierkach, archimandryta Andrzej Borkowski, przełożony Męskiego Monasteru Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Supraślu, duchowieństwo z dekanatu białostockiego, siemiatyckiego, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego v-ce marszałek Walenty Korycki, przewodniczący Bractwa Cyryla i Metodego w Warszawie Bazyli Piwnik oraz sympatycy i współpracownicy, którzy 20 lat temu rozdawali pierwsze listy Bratczyka, a dziś, jak np. ks. Jan Jałozza, są już duchownymi.

* 13–14 grudnia 2014

Warsztaty pieśni tradycyjnych w Akademii Supraskiej – kolędy z Ukrainy

Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia i Akademia Supraska zorganizowały wspólnie warsztaty kolęd wschodnich. Tematem warsztatów były ukraińskie pieśni bożonarodzeniowego postu, kolędy oraz archaiczne „życzące” pieśni noworoczne z różnych regionów Ukrainy. W ramach zajęć, prócz nauki utworów (melodii, tekstu, znaczenia słów, okoliczności wykonania itp.), odbywały się prace nad prawidłową emisją głosu, wymową, rytmem, frazowaniem, techniką oddechu oraz artykulacją i manierą wykonania charakterystyczną dla wybranych, niekiedy bardzo zróżnicowanych w tradycyjnej kulturze muzycznej regionów Ukrainy.

Warsztaty prowadziła Tatiana Sopiłka – etnomuzykolog i wokalistka. Wieloletni pracownik naukowy Akademii Muzycznej im. Piotra Czajkowskiego w Kijowie. Pani Sopiłka jest członkinią powstałego w 1979 roku ukraińskiego zespołu *Drewo*, skupiającego wykonawców i badaczy muzyki tradycyjnej, a także założycielką i liderką warszawskiego zespołu *Dziczka*.

* 26–30 stycznia 2015

Biała Szkoła

Bractwo Prawosławne św. św. Cyryla i Metodego zorganizowało wypoczynek zimowy uczniom prowadzonej przez siebie szkoły. Dzieci spędziły ferie na Podlasiu i uczestniczyły w nabożeństwach. Uczniowie poznawali interesujące zawody, co pozwoli im w przyszłości na świadomy wybór kierunku studiów.

* 14–16 lutego 2015

Międzynarodowe Obchody Światowego Dnia Młodzieży Prawosławnej w Akademii Supraskiej

W sobotę, 14 lutego prawosławna młodzież diecezji białostocko-gdańskiej wraz z przybyłymi gośćmi z Kaliningradu, Litwy, Białorusi, Ukrainy i Niemiec, uczestniczyła w drugiej części obchodów Światowego Dnia Młodzieży Prawosławnej, które po raz kolejny odbyły się w Supraślu. Drugi dzień imprezy rozpoczął się od powitania przybyłych przez Przewodniczącą Bractwa Młodzieży Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej. Następnie uczestników powitał Jego Ekscelencja abp białostocki i gdański Jakub. Towarzyszył mu rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej ks. dr hab. Bogusław Milewski.

Po oficjalnym rozpoczęciu ks. Jan Kojło, dyrektor Radia Orthodoxyia, wygłosił wykład pt. *Facebook czy FaceBóg?* Ks. Jan poruszył ważne kwestie związane z korzystaniem z portali społecznościowych, nawiązując m. in. do słów abby Doroteusza, który

pouczał, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre, ale człowiek poprzez swoje skłonności do grzechu czyni z owych wytworów narzędzia służące złu. Prelekcja wywołała długą i burzliwą dyskusję.

Oficjalne zakończenie obchodów odbyło się 16 lutego w auli Akademii Supraskiej. Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku oraz pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku.

* 13–15 marca 2015

Rekolekcje warszawskiej młodzieży w Supraślu

W piątek, 13 marca, młodzież z Bractwa Młodzieży Prawosławnej przy warszawskich parafiach na Pradze i Woli wybrała się na trzydniową pielgrzymkę do Supraśla. W trakcie spotkania w monasterze omawiano temat Wielkiego Postu, jego specyfikę oraz znaczenie w życiu człowieka. Inną poruszaną kwestią było miejsce młodzieży we współczesnym świecie, rozwój techniki i zmiana zapatrywań na świat sprzyjających sekularyzacji życia.

* 03–09 maja 2015

Gdyński Uniwersytet Trzeciego Wieku – Supraśl 2014

Po raz kolejny Gdyński Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Fundacja „FLY” zorganizowała spotkanie seniorów, by zapoznać ich z pięknem regionu oraz Cerkwią prawosławną w Polsce. Grupa odbyła kilka wycieczek po okolicznych cerkwiach oraz muzeach Podlasia. Jedną z głównych atrakcji był występ chóru cerkiewnego.

* 13 maja 2015

Prawne, kryminologiczne i medyczne aspekty wykluczenia społecznego

Trzynastego maja w murach Akademii Supraskiej odbył się jeden z paneli międzynarodowej konferencji naukowej organizowanej przez Uniwersytet w Białymstoku w ramach dwóch inicjatyw badawczych: Forum Naukowego: *Prawne i medyczne aspekty zdrowia człowieka* oraz *Warmia – Mazury – Podlasie*.

Konferencja nosiła tytuł *Prawne, kryminologiczne i medyczne aspekty wykluczenia społecznego* i odbyła się w dniach 11–14 maja 2015 roku w Supraślu. Do udziału w konferencji zaproszono grupę wybitnych specjalistów nauk medycznych i prawnych z Polski i zza granicy, oraz przedstawicieli środowisk lekarskich i prawnych – adwokatów, aplikantów i rezydentów odbywających specjalizację. W ramach panelu poświęconego zagadnieniom zdrowia osadzonych odbyła się wystawa ich prac.

* 14–15 maja 2015

Chrześcijańskie dziedzictwo duchowe narodów słowiańskich. Język. Literatura. Kultura. Historia

W dniach 14–15 maja 2015 roku w Supraślu odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Chrześcijańskie dziedzictwo duchowe narodów słowiańskich. Język. Literatura. Kultura. Historia*. Wzięli w niej udział literaturoznawcy, językoznawcy, teolodzy, filozofowie, kulturoznawcy oraz historycy sztuki z Polski, Rosji, Ukrainy i Austrii.

Była to już trzecia międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona refleksji nad rolą, jaką odegrało chrześcijaństwo w rozwoju kultury, literatury, sztuki europejskiej, ze szczególnym akcentem na narodach słowiańskich. Poprzednie edycje konferencji gromadziły uczonych z całej Europy. Wskazywali oni najważniejsze problemy wynikłe z przenikania się religii i twórczości narodów słowiańskich. Podczas tegorocznej edycji poruszane były m. in. takie zagadnienia, jak wzajemne relacje i uwarunkowania judaizmu i chrześcijaństwa, chrześcijańskie dziedzictwo w świecie słowiańskim, jego historii, języku i kulturze. Omawiana też była współczesność języków słowiańskich (piśmiennictwo świeckie i religijne, leksyka, frazeologia, nazewnictwo). Pokłosem spotkania są trzy tomy materiałów pokonferencyjnych.

Organizator: Katedra Językoznawstwa Historycznego Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu w Białymstoku, Instytut Filologii Polskiej UwB, Katedra Teologii Katolickiej oraz Katedra Teologii Prawosławnej UwB, Akademia Supraska, Towarzystwo Przyjaciół Kultury Żydowskiej w Białymstoku oraz Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Rosyjskiego Uniwersytetu w Witebsku.

* 15–19 maja oraz 28–31 maja 2015

PTTK w Supraślu

Dwukrotnie gościliśmy zjazd zarządu centralnego PTTK w Polsce. W trakcie pobytu goście zapoznali się z okolicami Supraśla. Zorganizowano rajd po Puszczy Knyszyńskiej oraz przeprowadzono szereg spotkań i wykładów tematycznych. Ważnym elementem było zapoznanie się uczestników zjazdu z historią i terminologią prawosławia w Polsce.

* 24 maja 2015

XXX-lecie Bractwa Młodzieży Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej

24 maja 2015 r. w Supraślu rozpoczęły obchody jubileuszu Bractwa. Uroczystej liturgii w cerkwi pod wezwaniem św. Jana Teologa w Supraślu przewodniczył Jego Ekscelencja biskup supraski Grzegorz. Obecni działacze bractwa oraz byli jego członkowie wspólnie dziękowali Bogu za minione 30 lat oraz prosili o błogosławieństwo na kolejne lata. Na koniec liturgii o. Markowi Wawreniukowi wręczono order św. św. Cyryla i Metodego równych apostołom za 15 lat opieki nad zarządem diecezjalnym.

Podczas inauguracji obchodów wystąpił chór *Filoi* dyrygowany wyjątkowo przez lektora Michała Warszyckiego. Oficjalną część zakończył urodzinowy tort oraz otwarcie wystawy pt. *Znamy przeszłość, tworzymy przyszłość*. Oprócz wystawy można było obejrzeć prace dyplomowe absolwentów Szkoły Plastycznej w Supraślu, tzw. ikonostas sensoryczny – stworzony dla osób niewidomych i niedowidzących.

* 16–17 czerwca 2015

Polsko-portugalskie forum rektorów w Supraślu

Rektorzy polskich i portugalskich uczelni technicznych obradowali w Supraślu. To już trzecie, wspólne forum Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych i Rady Koordynacyjnej Uczelni Technicznych w Portugalii (CCISP).

Podczas obrad podpisano umowy o współpracy. Jedną z nich, zawartą pomiędzy Politechniką Białostocką a Politechniką w Portalegre, dotyczyła wymiany studentów i współdziałania w ramach programu Erasmus+. Formalnie doprecyzowano także programy studiów objętych podwójnym dyplomowaniem z Politechniką w Braganca. Z takiej możliwości będą mogli korzystać studenci Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej. Obecnie Politechnika Białostocka współpracuje z 19 uczelniami w Portugalii. W bieżącym roku akademickim na Politechnice Białostockiej kształcą się aż 110 Portugalczyków.

III.

Inne formy działalności

Dzięki współpracy z gdyńską Fundacją „FLY”, udało się zrealizować kilka ciekawych przedsięwzięć promujących historię oraz kulturę prawosławia. W Gdyni od listopada do kwietnia odbył się cykl spotkań pod hasłem *Poznajemy kulturę prawosławia*. Wykłady dotyczące architektury cerkiewnej, ikony oraz sakramentów w Kościele pierwszych wieków, prowadzone przez ks. Jarosława Józwicka, kanclerza Akademii Supraskiej, zgromadziły duże grono słuchaczy.

W ciągu całego roku w supraskim Domu Pielgrzyma miały miejsce różnorodne spotkania będące wynikiem współpracy Akademii Supraskiej z innymi organizacjami. Co czwartek odbywały się próby Męskiego Chóru Kameralnego im. Bogdana Onisimowicza. Akademia stale współpracuje z Muzeum Ikon w Supraślu, z Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Bractwem Młodzieży Prawosławnej, Bractwem Prawosławnym św. św. Cyryla i Metodego, Katedrą Teologii Prawosławnej UwB, Stowarzyszeniem Orthnet, Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu, z którym współrealizujemy projekt *Wspólna przestrzeń – wspólne sprawy*, jego cel to integracja i aktywizowanie lokalnej społeczności pod hasłem „kawiarenki obywatelskie”.

Akademia Supraska jest członkiem OIKOSNET, zrzeszającym Akademię chrześcijańską Europy, co przekłada się na nowe, interesujące kontakty, np. współorganizujemy konferencje naukowe Rosyjskiej Akademii Nauk, wydział języków słowiańskich. Prowadzimy też wspólne projekty z Kaliningradem.

W realizację przedsięwzięć Akademii Supraskiej angażuje się coraz więcej wolontariuszy. Współpraca z częścią z nich jest obiecująca także w dłuższej perspektywie.

Łączna liczba osób biorących udział w projektach współorganizowanych przez Akademię Supraską: 965 osób. Ogólna liczba uczestników projektów: 2517.

* * * * *

W dniach 29–31 sierpnia 2016 roku odbędzie się kolejna międzynarodowa konferencja Akademii Supraskiej pod tytułem: Dawna cyrylicka księga drukowana: twórcy i czytelnicy (Старопечатная кириллическая книга: создатели и читатели).

Informacja wstępna

Pierwsza na świecie drukowana księga cyrylicka pojawiła się w Krakowie około 1490 roku, kolejno wychodzą druki w Czarnogórze (1492–1496), w Rumunii (1508–1512), w Pradze (1517–1520), od 1519 zaczynają swą działalność drukarnie cyrylickie w Wenecji i w serbskim Goraźde. W ciągu XVI wieku prawosławne drukarstwo słowiańskie nabiera niezwykłego rozmachu, będąc efektem bogatej tradycji rękopiśmiennej, rozwoju poglądów renesansowych i ożywienia kultury duchowej. Jego rozwój był związany ze skomplikowaną sytuacją polityczną, w jakiej znalazła się znaczna część Słowian po utracie niepodległości Bułgarii i Serbii na rzecz Imperium Otomańskiego, bądź zamieszkując terytoria, nad którymi panowali katoliccy władcy (Wenecja, Austria, Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie). Jedynym prawosławnym suwerenem był car moskiewski, i także w jego państwie z wolna pojawi się sztuka drukarska. Różnorodność kontekstu poszczególnych inicjatyw wydawniczych, dzieje mecenasów, wydawców, drukarzy, specyfika wykonywania dzieł i ich czytelniczego obiegu otwierają szerokie możliwości badań i refleksji. Kolejna konferencja Akademii Supraskiej powinna zatem zgromadzić specjalistów i wzbudzić zainteresowanie szerokiej publiczności. Odbędzie się ona w przededniu obchodów 500-lecia praskiej inicjatywy wydawniczej Franciszka Skoriny i będzie poświęcona temu jubileuszowi.

Ks. Jarosław Józwick, kanclerz Akademii Supraskiej

Wydanie dofinansowano ze środków
Stowarzyszenia Bractwo Prawosławne św. św. Cyryla i Metodego